

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 637/2022-46

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného KALLAN Legal s. r. o., Súmračná 25, Bratislava, IČO 52 304 604, proti príkazom na vyhotovenie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov Okresného súdu Nitra z 18. apríla 2021 a zo 4. júla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. decembra 2021 v znení jej doplnení doručených 9. mája a 26. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru príkazmi sudcu pre prípravné konanie na vyhotovenie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov v trestnom konaní, ktoré žiada zrušiť. Okrem toho sťažovateľ žiada finančné zadost'učinenie v sume 33 000 eur.

II.

2. Uznesením vyšetrovateľa zo 4. januára 2021 bolo začaté trestné stíhanie pre prečin pytliactva podľa § 310 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, v ktorom prokurátor podal okresnému súdu návrh na vydanie príkazu na vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov v exteriéri a v ktorom okresný súd tomuto návrhu namietaným príkazom z 18. apríla 2021 vyhovel. Na podnet vyšetrovateľa, dôvodiac podozrením z páchania trestného činu legalizácie výnosov z trestnej činnosti, podal prokurátor okresnému súdu návrh na vydanie príkazu

na vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov v interiéri poľovníckej chaty, ktorému bolo namietaným príkazom 4. júla 2021 vyhovené. Vyšetrovateľ 20. októbra 2021 doručil príslušnému orgánu podľa § 114 ods. 8 Trestného poriadku žiadosť o zničenie záznamov získaných informačno-technickými prostriedkami, keďže sa nimi nepodarilo zistiť skutočnosť pre trestné stíhanie prečinu pytliactva. Koncom októbra 2021 došlo k úniku utajovaných skutočností z vyšetrovacieho spisu a 25. októbra 2021 k prvej medializácii vyhotovených obrazovo-zvukových záznamov, na ktorých bol rozpoznateľne zachytený aj sťažovateľ.

3. Uznesením krajskej prokuratúry zo 16. novembra 2021 bolo zrušené uznesenie o začatí trestného stíhania zo 4. januára 2021 pre nezákonnosť, ktorá spočívala (i) v nesprávnej kvalifikácii skutku pre nedostatok kvalifikačného predpokladu závažnejšieho spôsobu konania, (ii) v absencii náležitostí uznesenia o začatí trestného stíhania, (iii) nedostatku podozrenia zo spáchania skutku v operatívnych zisteniach polície pred uznesenia o začatí trestného stíhania a (iv) v postupe vyšetrovateľa po začatí trestného konania. Krajský prokurátor tiež konštatoval, že ak by aj vyšetrovateľ skutok správne kvalifikoval, nebolo by možné vyhotoviť obrazovo-zvukové záznamy podľa § 114 ods. 1 Trestného poriadku. V závere zdôraznil, že nebolo správne skutok kvalifikovať ako podozrenie z prečinu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, čo bolo základom druhého príkazu na vyhotovovanie obrazovo-zvukových záznamov v interiéri.

4. V súvislosti s vydaním nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a postupom vyšetrovateľa po začatí trestného konania bol sťažovateľ ako poškodený krajskou prokuratúrou 12. apríla 2022 upovedomený o vznesení obvinenia vyšetrovateľovi pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa, pričom generálny prokurátor 12. augusta 2022 zamietol sťažnosť vyšetrovateľa proti vzneseniu obvinenia a konštatoval dôvodnosť jeho trestného stíhania.

III.

5. V prvom rade sťažovateľ poukazuje na to, že z objektívnych dôvodov nemôže označiť a pripojiť namietané príkazy, ktorými malo dôjsť k zásahu do jeho ústavných práv, čo však nemôže byť kladené na jeho ťarchu, pretože by to znamenalo odopretie spravodlivosti. Sťažovateľ v trestnej veci vedenej pre prečin pytliactva nie je oprávnený nazerať do vyšetrovacieho spisu a len na základe verejne dostupných informácií identifikoval namietané príkazy. Sťažovateľ tvrdí, že trestné stíhanie pre prečin pytliactva bolo začaté iba na ten účel, aby mohli byť vyhotovené obrazovo-zvukové záznamy z poľovníckej chaty, pričom sa vedelo, že sa tam stretáva s inými verejne známymi osobami, aby tieto mohli byť následne medializované. Sťažovateľ poukazuje aj na zaujatosť vyšetrovateľa, ktorý začal trestné stíhanie pre prečin pytliactva, pričom ide o prvý prípad tohto trestného činu, ktorý vyšetrovala špecializovaná zložka polície.

6. Sťažovateľ tvrdí, že zo zrušujúceho uznesenia krajského prokurátora možno vyvodiť, že vyšetrovateľ úmyselne použil nesprávnu právnu kvalifikáciu, aby bolo možné vyhotovovať obrazovo-zvukové záznamy v obydli podľa § 114 ods. 1 Trestného zákona. Avšak ani účelová nadkvalifikácia trestného činu neumožňovala vydanie namietaného príkazu, čo konštatoval aj krajský prokurátor. Okresný súd vydaním namietaného príkazu legitimizoval nezákonný postup vyšetrovateľa pri vydaní uznesenia o začatí trestného stíhania.

7. Podľa sťažovateľa z medializovaných informácií vyplýva, že namietaný príkaz musel byť podľa § 114 ods. 3 Trestného zákona predĺžovaný. Vyšetrovateľ, prokurátor a aj sudca pre prípravné konanie museli vedieť, že dosiaľ vyhotovené obrazovo-zvukové záznamy nenاسvedčovali spáchaniu trestného činu pytliactva ako legitímnemu dôvodu nasadenia informačno-technických prostriedkov. Aj napriek tomu došlo k opakovanému predĺžovaniu nasadenia týchto prostriedkov. O nelegitímnom a účelovom celi monitorovať komunikáciu sťažovateľa svedčí aj to, že vyšetrovateľ po ukončení vyhotovovania záznamov nosiče a ich prepisy nepredložil príslušnému prokurátorovi, ale vecne nepríslušnému úradu špeciálnej prokuratúry s cieľom predĺžiť väzobné stíhanie iných osôb a oboznámiť médiá a iné nepovolane osoby s utajovanými skutočnosťami.

IV.

8. Sťažovateľ identifikuje porušenie označených práv v tom, že neexistoval právny základ na vydanie namietaných príkazov a že obrazovo-zvukové záznamy realizované v rámci informačno-technických prostriedkov boli neoprávnené zverejnené v médiách. Vzhľadom na sťažnostnú argumentáciu a namietané porušenie označených práv bolo potrebné posúdiť, či (i) namietanými príkazmi došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a na súdnu ochranu, (ii) namietanými príkazmi došlo k neoprávnenému zásahu do jeho súkromného a rodinného života a (iii) únikom utajovaných skutočností a ich medializáciou došlo k neoprávnenému zásahu do jeho súkromného a rodinného života.

9. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru treba uviesť, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o použití informačno-technických prostriedkov, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom, t. j. konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci rozhodovania o použití informačno-technických prostriedkov preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže oblasť ochrany konkrétnych práv, do ktorých môže byť pri nasadení informačno-technických prostriedkov neoprávnené zasiahnuté, upravujú nielen iné ustanovenia dohovoru, ale aj ústavy (sťažovateľom označený čl. 8 dohovoru a čl. 19 ods. 2 ústavy). Nejde o poskytovanie ochrany základnému právu na súdnu ochranu. Vydávanie príkazu predstavuje poskytovanie procesných garancií základným právam hmotnej povahy. Pri námietke o porušení práva na súdnu ochranu treba zdôrazniť, že okresný súd namietaným príkazom nerozhodoval o právach sťažovateľa v konaní pred súdom tak, ako to predpokladá čl. 46 ods. 1 ústavy. Úloha okresného súdu nespočívala v poskytnutí súdnej ochrany sťažovateľovi, ale vo vyhodnotení splnenia podmienok na vydanie príkazu na vyhotovovanie obrazovo-zvukových záznamov, teda v poskytnutí garancií ústavným právam podľa čl. 8 dohovoru a čl. 19 ods. ústavy.

10. Sťažovateľom označené práva na spravodlivé súdne konanie a súdnu ochranu sú výsledkové práva, pri ktorých sa posudzuje spravodlivosť konania ako celku, a keďže proti sťažovateľovi sa nevedlo a ani nevedie trestné konanie pred súdom pre skutok, na ktorého odhalenie boli nasadené informačno-technické prostriedky, nemohlo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie a práva na súdnu ochranu. Ústavná sťažnosť preto bola vo vzťahu k namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene

a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnená.

11. K námietke o neoprávnenom zásahu do súkromného a rodinného života namietanými príkazmi treba uviesť, že čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru nezaručujú absolútnu ochranu súkromného a rodinného života, ale priznávajú ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Sú teda možné také zásahy do súkromného a rodinného života, ktoré sú oprávnené. Pod neoprávneným zasahovaním treba rozumieť také zasahovanie, ktoré nemá základ v zákonnej úprave, nesleduje ustanovený cieľ, nedbá na podstatu a zmysel obmedzovaného základného práva alebo nie je nevyhnutným a primeraným opatrením na dosiahnutie ustanoveného cieľa. Priestor súdu na vyhodnocovanie dôvodnosti návrhu na vydanie príkazu nie je porovnateľný s priestorom vyšetrovateľa a hlavne prokurátora. Úloha súdu pri rozhodovaní o návrhu na vydanie príkazu smeruje ku kontrole toho, aby vyhotovovanie záznamov nebolo len náhodným monitorovaním konkrétnych osôb. Nejde o vyhodnocovanie výsledkov operatívnych zistení v miere prieskumu potrebného na rozhodnutie o vine. K tomu možno doplniť, že nie je správne tvrdenie sťažovateľa, že ani nadkvalifikácia stíhaného skutku neumožňovala vydať príkaz spojený so vstupom do obydlija, keď ten bol v druhom podnete vyšetrovateľa odôvodnený podozrením z páchania trestnej činnosti legalizácie výnosov z trestnej činnosti, čo podľa § 114 ods. 2 Trestného poriadku umožňuje takýto príkaz vydať.

12. Sťažovateľ v konečnom dôsledku ani činnosť súdu v súvislosti s vydaním príkazu nenamieta a opiera sa o to, že v súvislosti s trestným konaním, v ktorom boli vydané príkazy, sa vedie ďalšie trestné stíhanie proti vyšetrovateľovi, ktorý vydal uznesenie o začatí trestného stíhania. Existuje teda dôvodné podozrenie, že za nezákonnosť uznesenia o začatí trestného stíhania, nezákonnosť vedenia trestného konania a za nezákonne vyhotovené obrazovo-zvukové záznamy zodpovedá trestne stíhaný vyšetrovateľ, a preto ústavná sťažnosť smeruje proti orgánu, ktorý nemohol svojimi rozhodnutiami zasiahnuť do označených práv sťažovateľa. K tomu možno doplniť, že nezákonnosť príkazov bola konštatovaná uznesením krajskej prokuratúry o zrušení uznesenia o začatí trestného stíhania, čím boli eliminované ich negatívne účinky, ktoré dopadli na sťažovateľa a ktoré mohol pociťovať ako zásah do základných práv. Navyše požadované zrušenie namietaných príkazov by nijako neovplyvnilo súčasné postavenie sťažovateľa. Pokiaľ sťažovateľ vo vzťahu k námietke o neoprávnenom zásahu do súkromného života únikom utajovaných skutočností označil za porušovateľa okresný súd, tak medzi namietanými príkazmi a sťažovateľovými základnými právami absentuje priama súvislosť. Samotnými príkazmi a postupom okresného súdu nemohlo dôjsť k úniku utajovaných skutočností, a preto bola ústavná sťažnosť v rozsahu porušenia označených práv podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru únikom utajovaných skutočností odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

13. Treba zvýrazniť, že argumentácia sťažovateľa smeruje predovšetkým k tomu, že k zásahu do jeho základných práv malo dôjsť v dôsledku nezákonného úniku záznamov, ktoré mali zostať utajené. Ich vyzradením nepovolaným osobám a následnou medializáciou však nemohlo dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie sťažovateľa namietaným príkazom okresného súdu. Nie je však v súlade s princípom subsidiarity právomoci ústavného súdu, aby bol prvou inštanciou, ktorá by mala rozhodovať o možnom porušení týchto osobnostných práv bez znalosti skutkového stavu za súčasnej existencie orgánov verejnej moci s ich osobitnými právomocami, ale aj množstva

hmotnoprávných a procesnoprávných konštrukcií a inštitútov, ktorých súhrn vytvára právne prostriedky na ochranu základných práv. Sťažovateľ má k dispozícii iné právne prostriedky, ktoré mu poskytujú možnosť účinne brániť ústavou zaručené základné práva, pokiaľ sa domnieva, že postupom (ktorý výslovne v ústavnej sťažnosti ani neoznačil ako zásah do svojich práv) orgánov verejnej moci boli tieto jeho práva porušené. V trestnom konaní vedenom proti vyšetrovateľovi, ktorý vydal uznesenie o začatí trestného stíhania, má sťažovateľ postavenie poškodeného, čo mu umožňuje uplatniť si nárok na náhradu škody.

14. Nároky na náhradu spôsobenej ujmy spočívajúcej v medializácii jeho komunikácie si sťažovateľ môže uplatniť prostredníctvom zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu“), ktorý postihuje akýkoľvek výkon verejnej moci, ktorým nie je len rozhodovanie, ale aj úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb. Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona o zodpovednosti štátu štát zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci. Pojem nesprávny úradný postup § 9 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu definuje široko a otvorene len použitím tohto pojmu „nesprávny úradný postup pri výkone verejnej moci“ s následným demonštratívnym výpočtom okolností, ktoré možno posúdiť ako nesprávny úradný postup, a taxatívnym výpočtom okolností, ktoré za nesprávny úradný postup považovať nemožno.

15. Zverejnením obrazovo-zvukových záznamov mohlo dôjsť k nesprávnemu výkonu verejnej moci zo strany štátu, ktorý bol povinný zdržať sa ich šírenia. Podstatou ústavnoprávnej námietky sťažovateľa je preto nesprávny úradný postup orgánov verejnej moci, ktorý možno podriaďiť pod § 9 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu. Na tomto nemení nič ani § 9 ods. 3 zákona o zodpovednosti štátu, ktorý ako podmienku nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa stanovuje výsledok vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa prokurátorom. Takáto podmienka sa vzťahuje len na porušenie povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť pri výkone verejnej moci alebo zbytočné prietahy.

16. Nesprávny úradný postup podľa § 15 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu zakladá osobitný nárok na náhradu škody, ktorý si možno uplatniť žiadosťou o jeho predbežné prerokovanie na príslušnom orgáne, ktorým je orgán konajúci v mene štátu podľa § 4 zákona o zodpovednosti štátu. Ak orgán konajúci v mene štátu takýto nárok na náhradu škody v celom rozsahu neuspokojí, môže sa sťažovateľ ako poškodený domáhať uspokojenia nároku na súde (§ 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti štátu). Súčasťou tohto nároku nie je len náhrada skutočnej škody a ušlého zisku, ale aj nárok na to, aby bolo konštatované porušenie práva, keďže všeobecný súd sa musí primárne vysporiadať s jeho základom tak, že musí určiť, či tvrdené konanie orgánov štátu bolo nesprávnym, a teda protiprávnym úradným postupom.

17. Okrem toho, ak došlo k nesprávnemu úradnému postupu a iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa poškodenému aj nemajetková ujma v peniazoch (§ 17 ods. 2 zákona o zodpovednosti štátu). Z toho plynie, že sťažovateľom tvrdené porušenie základných práv možno v podústavnom práve podriaďiť pod nesprávny úradný postup podľa zákona o zodpovednosti štátu. Pre tento tvrdený nesprávny úradný postup orgánov, ktoré neboli schopné

zdržať sa šírenia obrazovo-zvukových záznamov, si sťažovateľ môže uplatniť svoj nárok, ktorého súčasťou môže byť aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy tak, ako si ju uplatnil v podobe finančného zadosťučinenia v ústavnej sťažnosti. Pritom mu nič nebráni v tom, aby v prípadnej žalobe namietal porušenie tých základných práv, ktorých porušenie namieta aj v ústavnej sťažnosti.

18. Možnosť uplatniť si porušenie sťažovateľom označených ústavných práv podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru v rovine podústavného práva s priznaním finančného zadosťučinenia je zrejmá aj z praxe všeobecných súdov. V tejto súvislosti možno spomenúť rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 14C/161/2003 z 15. decembra 2016 (potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Co/252/2017 z 23. mája 2018, dovolanie žalovaného štátu odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Cdo/306/2019 z 28. marca 2022), ktorým súd určil, že právo na ochranu osobnosti žalobkýň podľa § 11 Občianskeho zákonníka bolo štátom porušené odpočúvaním ich telefonických rozhovorov bez zákonného dôvodu s tým, že žalovaným bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy.

19. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde k tomuto rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Peter Straka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Peter Straka
predseda senátu